

zasigurajo prvenstvo. Inozemci, ki so obiskali naše velesejme in vinske razstave, so se naravnost divili nad izborno kakovostjo naših desertnih vin, so tudi sklenili marsikatero kupčijo, a na odpremo teh nakupljenih vin ne morejo misliti.

Trgovina s slivami.

Trgatev sliv je po naših južnih krajih v polnem teku. V okolici Brod-Požega prodajajo kmetje slive po 6—7 K, v bosanski Posavini po 4—5 K. Vse večje žganjarne so zdaj založene z letošnjim pridelkom sliv, male žganjarne pa se morajo boriti z denarnimi potežkočami, radi tega so začele tudi cene slivovki napredovati. Slovenija — osobito Slovenske gorice — imajo letos sliv kot že davno ne in sploh kmetje že skoro ne vejo kam z njimi. Naše slovenske slive so v ceni daleč za hrvatskimi in bosanskimi.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Kralj se je vrnil, zunanji minister dr. Ninčič tudi, Pašiča pa ni od nikoder. Mož hodi svoja tajna in neznanja pota. Zastopstvo vladnega predsednika je prevzel minister Trifković.

Glede orientskega vprašanja je izjavil minister dr. Ninčič, da je naša vlada, oziroma diplomacija po njeemu in Pašiču samo posredovala med Anglijo in Francijo ter da ni imela v mislih kake akcije. Tako izjavlja minister Ninčič, francoski listi pa vedo povedati, da je Pašič z vso gorečnostjo zahteval oborožen pohod proti Turkom in da še pri Angležih z svojo vmeno ni našel pravega odmeva.

O demokratski stranki čitamo po listih dnevna poročila kakor o kakem težkem bolniku: nasprotja so se poglabila, umirila, zopet povečala, ustavila, na novo začela, spori se bližajo koncu, vse gre na bolje, vse je pri kraju itd., izgleda pa, da je razdor med Davidovičem in Pribečevičem res zelo globok, da bo pa lažje Pribečevič s pomočjo radikalcev za enkrat ostal na površju, kakor pa da bi Davidovič osnoval svojo stranko ali celo vladno skupino. Za zvezo radikalcev s Pribečevičevimi demokrati so veselbi in ta zveza bi lahko nastopila tudi pod imenom srbska stranka, beograjski blok, »državna« stranka itd., za kar se že sedaj dovolj piše in agitira.

Muslimanski ministri so se zadnje dni nekaj kužali ter grozili z odstopom, sedaj so se pa zopet potolažili ter ostali.

Za prehrano revnih krajev je zahtevala vlada od Narodne banke 200 milijonov dinarjev kredita. To je seveda zopet samo na videz. Upravni odbor Narodne banke je posojilo odbil, na vladi in v banki so pa isti ljudje, ki za revčino in bedo nimajo kreditov.

Vlada na vso moč zavrača rešitev uradniškega vprašanja in finančni minister je izjavil, da ne more odobriti poprej uradnikom draginjskih doklad, dokler ne bo sprejeta uradniška pragmatika.

Tako proti državnim uslužbencem, glede oficirjev so pa hitro sklicali sejo finančnega odbora, da jim določi nove draginjske doklade.

Nezadovoljnost najširših slojev z današnjo vlado se kaže v mnogih protestnih shodih. Najprej so v Beogradu delavci v velikem številu na svojem shodu protestirali proti vojni politiki, in nakanam vlade, potem so pa prišli visokošolci ter obsojali jugofašiste ter vlado ki jih podpira.

ORIENTSKO VPRAŠANJE.

Angleška diplomacija je že preokrenila, ker je uvidela, da Francija in Italija nočeta po kostanj v ogenj za njo. Napram Turkom je zavzela prijazno lice in priznala jim je nadoblast v Trakiji. Velešile so to poslušno Turkom že sporočile.

DRUSTVO NARODOV.

Na šesti seji društva narodov se je posebno naglašala želja, da bi se ohranil mir v Orientu. Društvo narodov hoče vse storiti za ohranitev miru. Poprej se je že določilo, da ne sme nobena država v vojno, če njen parlament to ne sklene. To je lepo rečeno, samo da imamo tudi take vlade, ki so iz parlamenta napravile svoje slepo orodje.

Naša zborovanja.

Lajtersberg pri arboru. Organizacija Slovenske ljudske stranke je povabila za prihodnjo nedeljo, dne 1. oktobra, popoldne našega poslanca Fr. Zebota, da nam pride govoriti o sedanjih političnih in gospodarskih razmerah. Shod se vrši v hiši g. župana Požauka na Košakah in se začne ob 2. uri popoldne. Vabimo posestnike, viničarje, delavce, železničarje in obrtnike ter žene in dekleta, da pridejo v obilnem številu!

Shod pri Sv. Benediktu v Slov. goricah se vrši v nedeljo, dne 8. oktobra, po rani maši pod milim nebom pri cerkvi. Na shod smo povabili poslanca Zebota. Vabimo moške in fante iz domače ter sosednjih župnij, da se udeležijo zborovanja.

Dr. Korošec v Sošanju. Dne 8. okt., ob pol 9. uri v jutro, po sv. opraviilu, ima g. dr. Korošec v Sošanju v glavni dvorani hotela »Union« shod SLS za ves šostanjski okraj. Kmetje, delavci in obrtniki, pridite!

V Mežiški dolini se vrše shodi in sicer 1. oktobra po rani maši v Črni, po večernicah pa v Mežici. Kmetje in delavci pridite! Govori narodni poslanec Vladimir Pušenjak.

Muta. V nedeljo, 24. t. m. se je vršilo pri nas posvetovanje zaupnikov KZ iz naše in sosedne župnije.

Posvetovanja se je udeležil tudi poslanec Pušenjak, ki nam je poročal o političnem in gospodarskem položaju. O akciji z ozirom na sušo, o zadrugi prodaji živine itd. Navzoči zaupniki so opisovali obupen položaj kmela. To je nastal vsled grozne suše in opusili nujno pomoči. Razgovarjali smo se tudi o žalostnih narodnih razmerah v okraju Marenberg, zlasti pri nas, kjer nemčurji tako predrzno kot v bivši Avstriji izzivajo Slovence in vrše nemško propagando, vlada pa molči. Pokrajinska uprava v Ljubljani štiti te ljudi, kateri se bahajo, da smejo s Slovenci tako postopati, kakor svojčas pod nemško vlado. Zavedni Slovenci z žalostjo v srcu opazujejo ta položaj, nekaj časa se bore, potem pa drug za drugim zapuščajo mejo. Skrajni čas je, da se stopi odločno nemškutarskim izzivcem na prste, sicer bo prepozno. Okrajno glavarstvo ima materijala dovolj, naj istega pošlje vladi v Beograd, ako gospod pokrajinski namestnik v Ljubljani ne vidi velike nevarnosti, katero povzroča nemškutarska agitacija ob meji. Gg. v Ljubljani imajo smisel za banke in razna velepodjetja, narodni interesi ob meji pa so jim deveta briga.

Zborovanje dveh naših poslancev. G. poslanec Fr. Zebot je zboroval minulo nedeljo na prostem pri Sv. Barbari v Halozah. Shoda se je z zanimanjem udeležilo nad 700 ljudi, ki so s pritiranjem spremljali politično gospodarska izvajanja g. poslanca. — G. poslanec Škoberne je zadnjo nedeljo ob hvalevredni udeležbi poročal o političnem položaju in o sedanjem škodljivem režimu v Pišecah. Pišečani so prosili svojega poslanca, naj priredi drugič zborovanje v kakem večjem lokalu, ali pa na prostem. Urekova pišečka trdnjava je že torej padla.

ZBOROVANJE SLS V CELJU.

Nad 1500 zborovalcev se je zbralo zadnjo nedeljo, dne 24. sept., v Celju v Narodnem domu na shodu SLS. Tudi pristaši nasprotnih strank so se udeležili shoda, pričakujoč po razočaranju v lastnih strankah odrešitvini misli in besed. Tudi inteligenca je bila zelo številno zastopana. Shod je otvoril načelnik SLS v Celju g. dr. Ogrizek ter predlagal za predsednika okrožnega načelnika SLS poslanca Davorina Krajca, za podpredsednika okrajnega načelnika SLS laški okraj Miha Hraštnika, za zapisničarja okrajnega tajnika SLS celjski okraj Franca Ocvirk.

Prvi je nastopil navdušeno pozdravljen dr. Anton Korošec. Govoril je najprej obširno o zunanji politiki: o ruskem, nemškem in avstrijskem ter o vprašanju Sredozemskega morja. O tem poslednjem vprašanju mora naša stranka, ki zastopa večino slovenskega ljudstva, danes, ko se igra za življenje naših državljanov, izreči svoje mišljenje, ki se glasi: Mi Slovenci, in upamo, da se nam pridruži tudi večina Hrvatov in Srbov, ne dovolimo v kaki borbi med Anglijo ter Rusijo in Turčijo niti ene kaplje krvi! Naš slovenski narod in upamo tudi hrvatski in srbski, hočemo sedaj miru, ker se v miru hočemo gospodarsko in kulturno razvijati! Mi Slovenci, Hrvati in Srbi nimamo nobenega povoda braniti Turčijo, ki je 450 let pustošila slovenske, hrvatske in srbske pokrajine. Tudi nimamo nobene želje pomagati Grčiji, ki nas ni vprašala, ko je začela vojno. A v borbi za Carigrad in morske ožine moramo naslopati diplomatsko za ureditev razmer ob Carigradu tako, da bo tudi za bodoče zagotovljen mir. Ne bo pa miru prej, dokler slovanska Rusija ne dobi prirodnega izhoda na Sredozemsko morje, kamor pa ni druge poti razun mimo Carigrada. Naša diplomacija mora Rusijo v tem podpreti, da se mirnim putem, brez krvi uresniči njeno upravičeno stremljenje. V tem sporu pa moramo nastopati tudi za to, da ne bo s svojimi upravičenimi željami po izhodu na morje potisnjena v ozadje Bolgarija, s katero bomo prej ali slej ena država. Žal, da mala antanta, katere vodstvo ima sedaj v rokah ne več dr. Beneš, ampak dr. Ninčič, ravno sedaj ob tem sporu ne nastopa enotno in so se njene vezi pričele rahljati. Mala antanta je potrebna, a njena politika se mora dobro voditi.

Zvezda vodnica zunanje politike naše stranke je mir. Vsa zunanja politika stranke, ki hoče ohraniti mir, pa mora iti za tem, kako ohraniti dobro razmerje med narodi. Dobro razmerje se ohrani, če imajo narodi iste interese. Ravno katoliške stranke imamo več ko druge skupno z drugimi narodi. Zato naša stranka išče in sklepa prijateljstva s češkimi, poljskimi in katoliškimi strankami drugih narodov. Tudi z italijansko ljudsko stranko se pripravljajo ožji stiki. S tem bomo pred vsem našim neodrešenim bratom zagotovili tako stopnjo samostojnosti in svobode, da bodo zadovoljni.

Govorec o notranji politiki je povdarjal: Avtonomije nismo dobili. A danes po komaj enoletnici v ustavi uzakonjenega centralizma, so stranke, ki niso mogle dovolj slavospevov peti centralizmu, tam, kjer je bila naša stranka že pred leti: vso državo vladati iz enega središča ne gre! Demokratska stranka, nositeljica centralistične misli, je zadnji čas po svojih najboljših možeh stopila na isto pot, ki jo hodimo mi od prevrata sem: pot najširše samouprave pokrajin. Demokratska stranka se hoče očistiti vseh politično ali gospodarsko umazanih, koruptnih elementov. S tem je že tudi dan razpad sedanje vlade. Nekateri pravijo, da Jugoslov. klub komaj čaka, da vstopi v vlado. To zmisel so imeli tudi podtaknjeni intervjuji z dr. Korošcem. Toda mi bi se bali iti pred volitvami v vlado, ki bo morala kdati toliko gnoja, da se sama ne oblati.

Dotaknil se je tudi uradniškega vprašanja in izjavil: Dasi smo v opoziciji, je dal Jugoslovanski klub svojim zastopnikom v odboru, ki rešuje uradniško vprašanje, navodilo, naj ne delajo nobenih ovir, da se uradniško vprašanje hitro reši, da gredo uradništvu na roko brez ozira na mišljenje. Naši poslanci v odboru so

tudi vsak dan na svojem mestu. Opozarjal je, naj uradništvu ne bo prelahkoverno do obljub vladnih strank, dokler za uravnavo uradniških plač ni pokritja. Goto i krog niti ne mislijo uradništvu sedaj pomagati, ker upajo, da se bo naša valuta dvignila in se bo s tem uradniško vprašanje samo rešilo.

Za dr. Korošcem, čegar govoru je sledilo dolgotrajno odobravanje, je govoril poslanec dr. Hohnajec, ki je že v jutro v svojem cerkvenem govoru moze opozarjal na njihovo vestno dolžnost, da so nositelji krščanske misli v zasebnem in družinskem življenju in da krščanskim načelom priborijo veljavo tudi v javnem življenju, v občini, v deželi in v državi. Na shodu je poseben podčrtal misel avtonomije in šolstva. Vihar ogorčenosti je završel med zborovalci, ko je omenil hlapčevsko-vladno blejsko resolucijo svobodomiselnega dela slovenskega učiteljstva, ki hoče samo državno, brezversko in sokolsko šolo ter nad svoje tovariše — katoliško misleče učitelje in krščanska mladinska društva kliče posebno državno nadzorstvo. Od takih hlapcev centralistične vlade si slovenski katoliški stariši ne dajo komandirati, kako se bodo njih otroci vzgajali! — Govornik je tudi govoril o nameravani davčni reformi. V drugih državah se davčna reforma izvršuje tako, da se upeljuje samo eden neposredni davek, namreč osebno-dohodninski. To se je zgodilo v Italiji, kjer so se 1. januarjem 1921 odpravili zemljiški, obrtni in hišni davek ter upeljal obsejni osebno-dohodninski davek. Pri nas pa se hoče ohraniti, odnosno vpeljati sedem Nemčiji si je država pridržala samo dohodninski davek, druge neposredne davke pa prepušča deželam v vrst neposrednih davkov: 1. na zemljišče, 2. na zgradbe, 3. na podyetja in delavnice, 4. na obresti in rente, 5. na delo, 6. osebna dohodnina, 7. davek na imetje. V pokritje stroškov samouprave, pri nas pa centralizem vse davke kakor polip vlači v Beograd. S predloženo nesocialno davčno reformo bodo hudo udarjeni nižji sloji, pred vsem kmet.

Poslanec Krajnc je govoril o naši gospodarski politiki ter pokazal, kako neznčajno, kmetskemu in delavskemu stanu neprijazno stališče zastopajo v vladi slovenski samostojneži.

Invalid Anton Tekavc je s svojim govorom o nesocialnem postopanju sedanje vlade z invalidi vzbudil v občinstvu globoko sočutje s temi ubogimi in ogorčenjem nad onimi, ki nimajo nobenega smisla za trpeče. Samo en vzgled ravnanja vlade z invalidi: Nekdaj je dobil invalid za ravnanje trafike 20.000 K posojila. Sedanja vlada je to svoto v dobi, ko je valuta padla skoro za polovico, znižala na 8000 K. Kako si naj siromak s posojilom 8000 K pomaga pri trafiki.

Na koncu zborovanja so bile sprejete naslednje resolucije:

1. Z zadoščenjem ugotavljamo, da naša zahteva po avtonomistični ureditvi države, pred vsem vsled nemurnega delovanja Jugoslovanskega kluba pridobiva tudi v drugih delih države, celo med do sedaj centralističnimi strankami čimdalje trdnjša tla; izrekamo Jugoslovanskemu klubu svoje popolno zaupanje ter ga pozivamo, da v borbi za zakonodajno avtonomijo nedeljene Slovenije vztraja do zmage.

2. Protestiramo proti vpoklicu letnika 1898 v aktivno službo; z vpoklicem se dela krivica mladeničem, ki so služili vojaščino v avstro-ogrski ter jo doslužili v jugoslovanski vojski, od katere so bili kot dosluženi že enkrat odpušteni. Zahtevamo, da se vpoklicani letniki 1898 nemudoma odpusti od vojakov. Našim poslaneom, ki so se za to zadevo že ponovno in odločno zavzeli, izrekamo za to svojo posebno zahvalo in jih pozivamo, naj uporabijo vsa sredstva, da vlada svojo krivično odredbo, ki zadene samo nekdanje avstro-ogrske pokrajine, takoj ukine.

3. Obsojamo brezbriznost vlade, ki ni ukrenila ničesar, da bi se pasivni kraji preskrbeli z živežem in krmom in tudi v proračun ni v ta namen postavila nobenega kredita. Ker živinorejci zaradi slabe in pičle kreme nujno potrebujemo živinske soli, zahtevamo, da vlada preskrbi in nakaže dovoljno množino živinske soli po znižani ceni. Pomaga se naj našim živinorejcem s krmili za živino, preskrbijo se naj tudi umetna gnojila.

4. Odločno zahtevamo, da vlada ukrene vse potrebno, da se zniža v Čehoslovaški carina za naš savinjski hmelj in da se novi trgi za naš hmelj, ki je glavni dohodek savinjskega kmeta, odprejo.

5. Najodločneje protestiramo proti nameravani preosnovi davčne politike, ki bi zadela zopet najobčutnejše pred vsem nižje sloje. Zahtevamo pa, da se davčna politika preosnuje tako, da bo davčni vijak že vendar enkrat pošteno pritisnil vse doslej gotovo premalo obdavčene ali mnogo skoro popolnoma neobdavčene kapitaliste.

6. Zahtevamo, da se izdela tak invalidni zakon, ki bo vprašanje invalidov rešil vsestransko pravično ter da se podpore delijo enakopravno prečanskim invalidom in onim v Srbiji, tako da bodo mogli invalidi vsaj človeka dostojno živeti.

7. Najodločneje protestiramo zoper zapostavljanje katoličanstva v državi in zahtevamo popolno svobodo in enakopravnost katoliške cerkve v državi. Protestiramo zoper nameravani šolski zakon, ki bi vzel starišem pravico do odločevanja o vzgoji lastnih otrok ter izjavljamo, da ne bomo trpeli izločitve ali zapostavljanja veronauka in verskih vaj v ljudskih, meščanskih in srednjih šolah, nikdar! Preziranje in nezaupanje izrekamo svobodomiselnemu, sedanji centralistični vladi hlapčevsko vdinjanemu delu slovenskega učiteljstva, ki je dne 3. sept. na svojem zborovanju na Bledu sklenilo resolucije, katere preko in proti pravicam starišev in cerkve proglašajo šolo kot samodržavno napra-

vo in vzgojišče brezverskega sokolstva ter nad stanovske tovariše — krščansko misleče učitelje in katehete, ter nad krščanska društva kličejo posebno državno nadzorstvo.

8. Obsojamo najostreje nejasno in nedosledno postopanje vlade v grško-turski vojni. Protestiramo že vnaprej proti vsaki zunanji politiki, ki bi zapletla našo državo v kako vojno.

SAMOSTOJNEŽEV NE MARAMO POSLUŠATI.

(Dopis od Sv. Marjete ob Pesnici).

Pomislite g. urednik! Ljudstvo je obsodilo samostojne politične goljufe. Mermolja je za nedeljo, dne 24. septembra sklical pri nas javen shod z namenom, da nas nafarija, kakor nas je farbal pred volitvami leta 1920. A kakor hitro sta hotela Mermolja in mlinar Dobnik govoriti, je ljudstvo izreklo svoj glasni »ne!« Samo kakih osem mož je ostalo zvestih Vertojbčanu in to so: Grušovski Lipovšek, znani Hasl iz Vukovskega, vedno trezni Kurnik, Ahman, mlada Černka iz Jarenine in kar smo se najbolj čudili — naš upokojeni nadučitelj Černko.

Samostojna polomija se je vršila tako-le: Pred Krambergerjevo gostilno je Mermolja takoj po končani službi božji gorej omenjeni sedmerici otvoril »shod« in imenoval za predsednika Tone Lipovška. Ko bi moral poslanec Dobnik iz St. Jurja nastopiti kot govornik, ljudstvo ni hotelo iti na zborovalni prostor, ampak je čakalo pred cerkvijo. Dobnik, Mermolja in Lipovšek so mahali z rokami in nas vabili dol. A naši se niso zmenili za njih »vabilo«. Nato se je Dobnik ojunačil in je prišel gori. A ko je začel kvasiti svojo »samostojno« politiko, je ljudstvo — bilo nas je več stotin — zaklicalo kot en mož: »Ne maramo poslušati ne tebe, ne Mermolje. Pojdita odkod sta prišla!« Par stavkov, ki jih je izrekel Dobnik, je sledil vseobči smeh in krohotal ljudstva cele marječke župnije. Dobnik si je grizel ušnice, Mermolja se je penil od jeze, a Lipovšek in Hasl sta grozila s pestmi. Vse zamanj! Cela fara se je strnila v močno, nepremagljivo vrsto proti samostojnim ljudskim zapeljivcem. Lipovšku se je izneverila celo Grušova. Vse, kar je še bilo poštenega v Samostojni, vse je pristopilo ta dan v tabor krščanske Ljudske stranke. Tako sta na primer spoštovana moža župan Verlič ter Iv. Thaler iz Grušove stopila na našo stran. Ljudje so spregledali, da nas Slovence vodijo samostojneži v popolni gospodarski in narodni pogin!

Ko so samostojni generali (brez armade) spoznali, da jih prav nihče ne mara, pa so ubrali vlogo »tožen-groša«. Najprvo se je Dobnik spravil nad posestnika g. Gungla iz Jarenine in mu zagrozil, da ga ovadi sod-niji in toži, čeravno je bil Gungl miren. Dobnik, Mermolja in Lipovšek so si zapisovali vse može in fante, ki so izrekli kako besedo. Lipovšek je grozil: »Vi boste zaprti!«, a Hasl je tulil: »Pred gerihl vas bomo lfrali!«. A vse groznje niso prav nič izdale. Glas samostojnežev je pri nas glas vpijočega v puščavi. Gospod Gungl je pozval ljudi, naj mirujejo, a možje so izjavili: »Mi že vemo, kaj delamo!« Našim županom in zaupnikom kot rediteljem se ima Mermolja, Dobnik in Lipovšek zahvaliti, da jih ljudstvo ni pretepo in linčalo. Politične zapeljivce, ki so nas Slovence prodali srbskemu centralizmu, bi bili fantje in možje po svoje obsodili, ako ne bi zmernejši našinci jih držali nazaj. A vsem se je zastudilo, ko je Dobnik popisoval naše može, ter jim grozil z ječo. Taki so: Če ne plešeš tako, kot ti piska samostojni muzikant, pa te hoče spraviti v kajho! Te groznje bodo tebi Mermolja, Dobnik in Lipovšek prešmencano drago prišle.

Ko smo se že dovolj dolgo igrali s samostojnimi generali, je pozval naš spoštovani domači župan gos-pod Senekovič zbrano ljudstvo: Zadosti ima Mermolja sedaj »zaupanja« Marječanov. Pustimo jih same. Mi pa, ki smo pri Kmetiski zvezi, pojdimo domov! In vse je odšlo. Ostalo je pred gostilno samo 7—8 Mermoljev-cev. Ko so se ljudje veselili obrazov razhajali na vse strani, je vstal Mermolja in začel tuliti kakor raz-jarjen bik. Grozil je s povzdignjeno pestjo: »Spomnili se še boste samostojnih voditeljev!« Tako se je končal shod Samostojne pri Sv. Marjeti.

Po shodu so se Mermoljevci hoteli znesti nad g. Gunglom. Lipovšek mu je dejanski grozil. Iz obrazov samostojnih generalov se je brala neznosna jeza. Za St. Lenartom, Jarenino in Sv. Jakobom še tako velikan-ski poraz samostojnežev pri Sv. Marjetil!

Regiment pri Marjeti po cesti gre,
To krepka Ljudska stranka je.
Samostojne griže pri nas več ni,
Zato Mermolja kisle se drži.

Tedenske novice.

Slomšekova šestdesetletnica. 60letnica Slomškovih smrti se je na povelje višjega šolskega sveta v Ljubljani slovesno obhajala tudi po šolah v Sloveniji. Hvala-vredno je, da se prvega in največjega slovenskega pe-dagoga (vzgojitelja) tudi spominjajo slovenske šolske oblasti. Še bolj bi bilo ne samo hvalovredno, marveč i potrebno, da bi slovenski učitelji malo bolj pazljivo in vestno pogledali v Slomškovih vzgojne spise. V njih najdejo ta-le opomin: »Kdor slabe nauke daja, strup prodaja; kdor pa sveto vero kazi, mori in je najgroz-ovitejši ubijavec; potreba se ga je od daleč varovati.« Ako vpoštevajo ta opomin, morajo sokolskega duha, ki je kazitelj in ubijavec vere, pregnati iz šole ter sloven-sko mladino od daleč pred njim varovati. Naj slovenski učitelji počasi in prav skrbno prečitajo to-le Slomše-kovo kritiko: »Dvojno pregreho dosedanje šole po Slo-venkem imajo, katero vsak moder in pošten mož lah-

ko spozna in omiluje, ako ni slep. Prva pregreha je, da niso dovolj cerkvene, druga, da niso slovenske, kakorš-ne bi imele biti.« S to Slomškovim sodbo naj liberalni učitelji primerjajo svoje blejske resolucije, ki progla-sajo šolo kot samodržavno ustanovo in naše šole brez-pogojno podrejujejo komandi iz Beograda, in bod-menda spoznali, kako daleč so od Slomškovskega duha. Naj bi slovenski učitelji tudi ne pozabili teh Slomše-kovih besed, ki jih je njim kot spomin na 60letnico Slo-mškovih smrti na velikem shodu SLS v Celju preteklo nedeljo zaklical poslanec dr. Hohnjec: »Sola pa, če pra-va ni, je boljše, da je ni!«

Dva srebrna jubileja. Dne 19. sept. je obhajal pri Sv. Andražu pri Velenju župnik g. Maks Ocvirk srebrni jubilej svojega mašniškega poklica. Na predvečer so mu napravili občani podoknico z razsvetljavo. Pevski zbor je zapel več lepih pesmi, nakar sta pozdravila č.jupnanta g. župan Brinovšek in g. Kuhar iz Dobriča. Povodom njegovega jubileja ga je imenoval občinski odbor svojim častnim občanom. Velika množica, ki se je zbrala ta večer, je pričala, kako priljubljen je žup-nik Maks Ocvirk v svoji župniji. Častitemu jubilarantu kličemo: Bog ga ohrani še dolgo v naši sredini! — Pri St. Vidu nad Valdekom je slavil dne 24. t. m. tamošnji g. župnik v krogu svojih duhovnih tovarišev, sorodni-kov in župljanov 25letnico, odkar pastiruje to župnijo. Da bi župniku pokazali svojo hvaležnost in ljubezen, so fantje prijazno ledino pred župniščem in cerkvijo okrasili z visokimi maji, ki so jih dekleta ovenčala z lepimi vencami in zastavicami. Gromenje topičev je pri-vabili na visoki hrib ne le domačine, ampak tudi okoli-čane k tej redki cerkveni slovesnosti. Z napeto pozor-nostjo smo poslušali škalskega č. g. dekana, ki je v le-pih besedah nam v spomin poklical, kar je g. župnik v teh 25 letih storil v naš častni in večni blagor. V znak priznanja župnikovega zaslužnega delovanja je tudi g. okrajni glavar iz Slovenjgradca g. jubilarantu pismeno čestital ter sam zadržan, se dal zastopati pri slovesnosti po g. okrajnemu komisarju.

Poroka. Naš odlični somišljenik in znan kmetijski govornik g. Anton Gojčič iz ugledne veleposestniške rodbine v Orehovi vasi pri Slivnici se je dne 27. t. m. poročil z vdovo gospo Rozo Brentič, rojeno Pišek, posestnico iz Ragoznice pri Ptuj. Novemu paru obilo sreče!

Smrtna kosa. V Slov. Bistrici je dne 26. septembra po dolgi, mučni bolezni umrl g. Peter Novak, hišni pe-sestnik in gostilničar. Pokojnik je bil pri vseh, ki so ga poznali, nad vse priljubljen. Pred skoraj 50 leti je začel v bistriškem okraju delovati na narodnem polju ter ima neveljive zasluge za probujanje narodne zavesti. G-rvoril in navduševal je ljudstvo na mnogih shodih in v prijateljskih družbah za narod slovenski. Stari nemi-skutarji seveda so ga sovražili in ga preganjali ter mu delali težave povsod, kjer so le mogli, pa Peter ni ob-ujal. Blagi pokojnik je pa bil tudi veren, zvest sin sv. katoliške Cerkve in je kot tak tudi umrl. Ko se je usta-novila Kmetiska zveza, je vstopil v to organizacijo, je za njo delal in živel. Bil je tudi deželni poslanec v Grad-cu. V volilnem okraju Konjice—Slov. Bistrica je dobil pri volitvi dne 17. maja 1909 od 1661 glasov 1190, nje-gov nasprotnik, štajerčijanec Ludovik Kresnik, pa sa-mo 454. V deželnem zboru je bil naš Peter ob času ob-strukcije ognjevit in neustrašen branitelj pravic slo-v. ljudstva. V Slov. Bistrici je bil soustanovitelj posojil-nice, katero je z vso vstrajnostjo vodil nad 20 let. Petra ni več, šel je počivat od svojega truda in dela — a nje-gov spomin v slovenjebistriškem okraju ostane trajen!

Smrt našega uglednega moža. (Dopis iz Podsrede). Dne 23. septembra smo spremili k večnemu počitku Jo-žefa Vimpolšek, Bil je mož, ki ni nikdar prikrival ali menjaval svojega katoliškega prepričanja. V hudih bo-rah je bil vedno med prvimi, ki so branili v kozjanskem okraju pravice katoliškega ljudstva. V najtežavnejših urah mu ni nikdar klonil pogum, ni venelo zaupanje v boljšo bodočnost. Ko je že nosil v sebi kali smrtne bo-lezni — in tega se je dobro zavedal — je še organiziral Kmetisko zvezo v obsoletskem delu kozjanskega okraja. Bil je mož dela in vztrajnosti. — Veselil se je 17. sept. ko je krščansko ljudstvo manifestiralo na krasno us-pelem shodu v Kozjem. Osebo ni bil več navzoč. Pri-prajljaj se je na smrtni postelji na odhod. Odišel je! Bog mu bodi plačnik!

Smrt Slovence na Vestfalskem. Iz Gladbecka nam poročajo: Tako lepega pogreba še ni imel nobeden Slo-venec v Nemčiji, kakor rudar Martin Dobravec, ki je umrl 28. avgusta t. l. v bolnišnici v Gladbecku. Gotovo 90 odstotkov vseh Slovencev iz Gladbecka in okolice se je udeležilo tega pogreba. Spremljalo ga je osem dru-štvenih zastav. Martin Dobravec je bil doma iz Gorjan pri Podsredi in 55 let star; meseca maja je še obiskal Lurško Mater Božjo v Rajhenburgu in svojo milo do-movino. Bil je izvrsten mož. Imel je 12 otrok in vendar se je trudil in delal za slovensko društvo neprenehoma z največjo nesebičnostjo in požrtvovalnostjo. Vsem kristjanom je dal najlepši vzgled, celo v delavnih dneh je obiskal večkrat cerkev; sveto obhajilo je prejel naj-manj vsaki mesec. Vestfalski Slovenci obžaljujejo zelo smrt tega izvrstnega moža. Ohranili bodo svojemu do-breemu prijatelju Martinu Dobravcu hvaležen in trajen spomin. Naj počiva v miru!

Bela žena. Na Gornji Polskavi so pokopali dne 21. sept. občespoštovanega moža-posestnika Vincenca Ozu iz Ogljenščaka. Rajni je bil dolga leta cerkveni ključar. Dosegel je starost 63 let. Zapušča 6 otrok, ki so vsi vz-gojeni v krščanskem duhu. N. v m. p.! — V Spolju je umrl Janez Samec, posestnik in lastnik žganjarije. Po-kojni je bil rodom iz Čeršaka pri St. Ilju, odkoder se je pred vojsko izselil v Špilje. — V Brežicah je umrl Bo-

gomir Haler, sin lani prerano umrlega upravitelja bre-žiške bolnišnice Antona Haler. Svetila mu nebeska luč!

Vse Dekliške zveze naj takoj naznanijo tajništvo Slov. kršč. socialne zveze (M. Krajnc) v Celju; hotel Beli vol: svoj odbor (posebej naslov predsednice), šte-vilo članic, število sestankov v letošnjem letu. — M. Krajnc, tajnik.

Zadružni tečaj. Zadružna zveza v Ljubljani bo pri-redila letošnjo zimo na Stajerskem dva zadružna teča-ja za posojilnice, enega v Celju, enega v Mariboru. Te-čaji so namenjeni v prvi vrsti našim posojilniškim taj-nikom in funkcionarjem, pa tudi vsem drugim, ki se že seznani s poslovanjem naših kreditnih zadrug. Osobito mnogi mduhovnikom bodo tečaji dobrodošli. Čas tečajev se bo objavil pozneje. Prijave je pošiljati na oddelek Zadružne zveze v Maribor.

Krščanskomisleči obrtniki se organizirajo po okra-jih. V kratkem se vršita ustanovna shoda okrajne obrt-ne zveze v Ljutomeru in Slov. Bistrici. Dan zborovanja in lokal bomo pravočasno javili. Za Slov. Bistrico in celi okraj sprejema prijave za Obrtno zvezo g. Karol Stupan, tesarski mojster v Slov. Bistrici. Tudi za Ptuj in Ormož se vršijo predpriprave za obrtno organizacijo. Informacije za Obrtno zvezo daje začasno predsedstvo Obrtne zveze v Mariboru, Vetrinjska ulica 3.

Izkaz darov za Dijaško večerjo. Za Dijaško večerjo so sedaj darovali gospodje: Stolni prošt dr. Matek 100 dinarjev; prof. dr. J. Hohnjec, nar. poslanec 100 dinar-jev; neimenovan po kn. šk. ordinarijatu 100 dinarjev; Vincencijeva družba pri oo. frančiškanih v Mariboru 100 dinarjev; prof. Ivan Hutter, grad Sv. Jurij v Pes-niški dolini 100 dinarjev; dekan Josip Dekort, Sv. Frančišek 100 dinarjev; vseučilišni profesor dr. Fr. Lukman (1. obrok) 75 dinarjev; Poslanec Franc Zebot 50 dinarjev; posestnik Prešern v Studencih 25 dinar-jev; umirovljeni župnik Fr. Ogrizek, Vojnik 100 dinar-jev; na gostiji Josipa Gornjak in Kunice Vraber na Sp. Kapli so nabrali gostje 257 dinarjev 50 para; v veseli družbi pri Vrbnjaku v senčaku se je nabralo 80 dinar-jev; pri blagoslovljenju križa pri g. Valentinu Kavčiču v Stavenskem vrhu, župnika Sv. Peter v Gor. Radgoni se je nabralo 150 dinarjev. Ko so prišli Studeničani po nove zvonove za Sv. Lucijo, so pripeljali seboj 14 vreč krompirja, 3 vreče jabolk in 2 kg zabele za enakomerno razdelitev med »Dijaško kuhinjo in »Dijaško večerjo«. Dr. Jerovšek, ravnatelj Cirilove tiskarne je kupil in Dijaški večerji daroval žlice, vilice in nože za 900 din. Vsem darovalcem priskrba zahvala. Blagajnik.

Narodni socialisti na deželi. (Dopis iz Dobja.) Na kvaterno nedeljo je imel pri nas shod narodni socia-list R. Dobovišek. Shod po prvem sv. opraviu se mu je popolnoma izjalovil, zato je močno agitiral med drugim sv. opraviu in zbral skupaj peščico poslušalcev. Prav po pravici je udiral po samostojnežih, konča-se se je seveda spravil tudi na dr. Korošec in rekel, da ga on ljubi, da pa dr. Korošec hudo laže, da govori proti učiteljem in o križu, ki ga hočejo vreči iz šole; to je le izmišljotina SLS. Ko je končal svoj govor, je vabil k pristopu v NSS. Pristopil je pijani Sklucan, ki je mislil, da bo kaj pijače, in pa večernski Kačerjev Ja-nez. Ko je videl, da ni uspeha, pa je šel po gostilniški sobi od pivca do pivca, kakor kakšen prosjak z lajao na rami in tako prosjačil podpise. Dobil je pa le sarao par samostojnih backov, ki sploh ne vejo ne na levo, ne na desno. Od naših pristašev ni odpadel nihče. Res-nici na ljubo pristavljamo, da je R. Dobovišek zelo slab govornik, kakor jih v Dobju nismo vajeni.

Wranglovci-pograničarji so vedno bolj nasilni. — Evo novih dokazov: Na Plavcu je ob okrajni cesti nek Wranglovec silovito pretepal neznanega moža. Po-graničar je moža suval s petami in ravnal z njim po živinsko. S hribov so ljudje pritekli in prosili Wrang-lovca, naj vendar tako ne muči neznanega človeka. Pri stav g. Cvilaka J. Kramberger je kritikoval nečloveško ravnanje. In kaj se zgodi? Pridejo trije graničarji ter tirajo g. Krambergerja v svojo kasarno, kjer so ga ne-usmiljeno batinali. — Župana g. Krena na Plavcu je komandant graničarjev hotel preteptati, ker g. župan ni maral igrati ulogo njegovega sluga. Zapri ga je v svojo sobo in tam surovo postopal z njim. — V St. Ilju je dne 23. t. m. graničar od zadaj ustrelil potnika na avstrijs-kem ozemlju. — Divjaštva Wranglovcev so vedno ve-čja. Kdaj bomo rešeni te demokratsko-samostojne vla-dine milosti?!

Kaj je novega na Dobrni pri Celju? V nedeljo, dne 17. septembra je bila blagoslovljena nova lična kapeia Lurške Matere Božje na posestvu g. župana Goloba v okolici Klanc. — Nagloma je Bog odpoklical k sebi Jo-žefa Osetič, ki je bil mnogo let v ruskem ujetništvu. Doma je bil požrtvovalen strelec pri cerkvenih sloves-nostih. N. p. v m. — Dobrnčani so začeli zbirati pri-spevke za veliki zvon! Znani po svoji požrtvovalnosti pa res znajo zbrati še to veliko svoto in dobiti — veliki zvon, kakršen je bil prej!

Zaklal štiri brate. V bosanskem selu Modran blizu Dervente se je doigrala v noči od sobote na nedeljo — strašna zaloigra med brati. Mladi seljak Mijo Pavlič je povedel k hiši mlado gospodinj in pri tej priliki se je vršila običajna velika slava. Ko so se mladeniči in go-sti malo napili, se je začel ples kola ob sviranju tam-burašev. Okoli polnoči se je začel prepir med gosti. — Bratje: Pero, Ante, Mijo in Ilija Nujič so se sprli z bra-toma Franjom in Antonom Barišičem. V prepiru sta z-grabila dva Nujiča kolce ter navalila na Barišiče. Ante Barišič je bil kmalu premagan, ranjen na glavi in se je zgrudil na zemljo. Ko je vidil Franjo Barišič svojega brata na tleh, potegne nož in zabode enega Nujiča. Os-tali bratje Nujiči so navalili na Franja, a ta je zaklal enega za drugim. Za nekaj trenutkov so obležali vsi 4 bratje Nujiči mrtvi. Med pokolom je nastal med gosti